

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 316/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen aloituspaikkojen lisäämisestä ja tutkintotavoitteiden nostamisesta Helsingin ja Uudenmaan korkeakouluissa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sari Sarkomaan /kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 316/2019 vp:

Mihin toimiin ja millä aikataululla hallitus aikoo ryhtyä Uudenmaan korkeakoulujen aloituspaikkojen lisäämiseksi, tutkintotavoitteiden nostamiseksi sekä vastaavien lisämäärärahojen suuntaamiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Pääministeri Rinteen hallituksen tavoitteena on nostaa koulutus- ja osaamistasoa, kaventaa oppimiseroja ja lisätä koulutuksellista tasa-arvoa. Korkeakoulujen koulutusvastuupäästösten ohella ministeriö ohjaa koulutusjärjestelmän kokonaisuutta sopimalla korkeakoulujen tutkintotavoitteet. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision 2030 tavoitteiden saavuttaminen edellyttää tutkintotavoitteiden nostamista erityisesti osaajapula-aloilla. Uutta työvoimaa tarvitaan sekä korvaamaan poistumaa työvoimasta että uusiin syntyviin työpaikkoihin.

Korkeakoulut ovat eri puolilla Suomea merkittäviä alueen elinkeinoelämän dynamoja ja kaikissa maakunnissa on pulaa osaavasta työvoimasta. Monessa maakunnassa kehitysnäkymä olisi synkempi, mikäli läheltä ei löytyisi korkeakoulutustarjontaa. Kyse ei ole yksinomaan tämän hetkisiin koulutustarpeisiin vastaamisesta, vaan myös eri alueiden elinvoimaisuuden vahvistamisesta.

Yliopistokoulutuksen kiinnostavuus nuorten keskuudessa näkyy kaikkien yliopistojen kohdalla. Tilastojen perusteella voidaan katsoa, että yliopistokoulutuksen osalta Uudellamaalla yliopistokoulutuksen tarjonta on alimitoitettua alueen tarpeisiin nähden. Jos tarkastellaan ammattikorkeakoulukoulutusta niin Uusimaa ei erotu yhtä selvästi.

Pääkaupunkiseudulla toimivissa yliopistoissa suoritettiin vuosina 2016-2018 alemmista korkeakoulututkinnoista 33,3 prosenttia, ylemmistä korkeakoulututkinnoista 32,9 prosenttia ja tohtoritutkinnoista 42,4 prosenttia. Ministeriö on marraskuussa 2019 antanut yliopistoille yliopistokohdaisen ehdotuksen tutkintotavoitteiksi vuosille 2021-2024. Tutkintotavoitteita ollaan nostamassa eri puolilla Suomea. Ministeriön ehdotuksessa tutkintotavoitteiksi on alemmista korkeakoulututkinnoista 33,8 prosenttia ja ylemmistä korkeakoulututkinnoista 33,4 prosenttia ja tohtoritutkinnoista 42,6 prosenttia kohdentumassa pääkaupunkiseudulla toimiviin yliopistoihin. Ministeriön

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 316/2019 vp

ehdotuksen perusteella tutkinnoissa olisi tapahtumassa pientä siirtymää pääkaupunkiseudulla toimiviin yliopistoihin. Korkeakoulutustarjonta on kuitenkin tasapuolisesti koko nuorisoikäluokan hyödynnettävissä riippumatta nykyisestä asuinpaikasta. Yliopistotutkinnon suorittaneita ei myöskään kouluteta yksinomaan korkeakoulun sijaintimaakuntaan, vaan laajemmin koko valtakunnan tarpeisiin.

Yliopistolain mukaan yliopistot valitsevat itse opiskelijansa ja päättävät opiskelijavalinnan perusteista. Aloituspaikeista päättäminen on siten korkeakoulujen autonomian piirissä. Ministeriö on varannut alkuperäistä suunnitelmaa pidemmän ajan yliopistojen tutkintotavoitteista käytävään vuoropuheluun. Helmikuun 2020 puoliväliin mennessä ministeriö sopii korkeakoulujen kanssa tutkintotavoitteet vuosille 2021-2024.

Vuosien 2021-2024 tutkintotavoitteet perustuvat pääosin jo kirjoilla oleviin opiskelijoihin. Lisäksi opintoprosessien tehostamisella ja kansainvälisten opiskelijoiden rekrytoinnilla voidaan vaikuttaa tutkintomäärien kasvattamiseen. Korkeakoulujen tarpeelliseksi kokema lisäresursointitarve liittyy erityisesti korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision edellyttämään merkittävään aloituspaikkojen lisäämisen vuoteen 2030 mennessä. Seuraavina vuosina nähdään, onko hallituksella mahdollisuuksia kasvattaa julkisen talouden suunnitelmassa jo päätettyjä korkeakoulujen määrärahalisäyksiä.

Ministeriö kannustaa valtionrahoitukseen sisältyvän strategiaperusteisen ohjelmarahoituksen suuntaamisella vision tavoitteiden edistämiseen. Ministeriön ja korkeakoulujen välisissä sopusuhteuvotteluissa katsotaan, millaiset valmiudet eri korkeakouluilla on koulutustarjonnan lisäämiseen. Tämä tehdään tiedossa olevan rahoituskehityksen puitteissa, koulutuksen laatu turvaten.

Helsingissä 27.11.2019

Tiede- ja kulttuuriministeri Hanna Kosonen